

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărîrii Guvernului "Cu privire la aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal"

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

b. Categoria actului normativ propus este hotărîre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale autorităților publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, proiectul hotărîrii de Guvern "Pentru aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal" este elaborat în temeiul prevederilor Legii nr.17-XVI din 15.02.2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal. De asemenea, ratificarea de către Republica Moldova a Convenției nr. 108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, încheiată la Strasbourg la 28 ianuarie 1981, impune necesitatea asigurarea unui cadru legal și instituțional adecvat pentru protecția drepturilor persoanei la inviolabilitatea vieții private, la secretul personal și familial. Scopul proiectului constă în stabilirea regulilor minime de elaborare și implementare de către deținătorii de date cu caracter personal/operatori a măsurilor tehnice și organizatorice necesare pentru asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor informaționale.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

e. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Proiectul este compatibil cu legislația comunitară și standardele internaționale în domeniu.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare. Potrivit autorului, implementarea proiectului va impune includerea în bugetele deținătorilor de date cu caracter personal a resurselor financiare corespunzătoare pentru luarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare asigurării nivelului adecvat de securitate, care vor fi în raport proporțional cu categoria de date prelucrate (obișnuită ori specială) și categoriile operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, susceptibile de a prezenta riscuri speciale pentru drepturile și libertățile persoanelor. Lipsa de acoperire financiară a proiectului prezumă faptul că urmează să se țină cont de momentul intrării în vigoare și aplicării prevederilor acestuia pentru anul bugetar următor. În caz contrar aceste prevederi riscă să aibă doar un caracter declarativ.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La pct. 3 din Cerințe - În sensul prezentelor Cerințe se definesc următoarele noțiuni: Operator: persoană fizică sau juridică, autoritate publică, sau orice alt organism care prelucrează datele cu caracter personal pe seama și în numele deținătorului de date cu caracter personal.

Considerăm că sintagma "sau orice alt organism" reprezintă un factor coruptibil manifestat prin formularea lingvistică ambiguă. Astfel, la momentul aplicării prevederii, factorul de decizie va avea posibilitatea de a alegea după bunul său plac unul sau altul "organism" în calitate de operator.

Recomandarea: Explicarea clară și fără echivoc a noțiunii de "operator".

La pct. 78 din Cerință - Procedurile de restabilire a copiilor de siguranță trebuie actualizate și testate în mod regulat în scopul asigurării eficacității acestora.

Prevederile respective pot genera dificultăți la aplicare. Sintagma "în mod regulat" este prea generalizată și vagă, reprezentînd un factor de coruptibilitate prin sensul său neclar.

Recomandarea: Stabilirea concretă și clară a perioadei în care copiile de rezervă a informației care conțin date cu caracter personal vor fi actualizate și testate.

La pct. 69 din Cerință - va fi efectuată monitorizarea permanentă și analiza înregistrărilor de audit a securității sistemelor informaționale de date cu caracter personal în scopul depistării

activităților neobișnuite sau suspecte, cu întocmirea rapoartelor corespunzătoare în cazul depistării acestor activități și întreprinderii acțiunilor prestabilite pentru astfel de cazuri

Sintagmele "activități neobișnuite" și "acțiunilor prestabilite pentru astfel de cazuri" sînt ambigui și vagi, acestea conținînd un înalt potențial coruptibil, oferind posibilitatea autorităților /operatorilor să interpreteze normele la discreția lor.

Recomandarea: De de dat claritate prevederii în scopul excluderii unor confuzii la momentul aplicării.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct. 83 din Cerințe - ... Centrul Național pentru Protecția datelor cu Caracter Personal (Centru) va întreprinde periodic controale inopinate, inclusiv...

Lipsa unei referințe exprese la periodicitatea propriu-zisă de efectuare a controalelor de către Centru, conferă prevederilor un înalt potențial coruptibil. Astfel, datorită caracterului ambiguu al normei care nu stabilește cu exactitate frecvența și cazurile cînd Centrul are dreptul de a efectua controale de securitate a sistemelor informaționale de date cu caracter personal, subzidă posibilitatea ca reprezentanții Centrului să efectueze controale inopinate discreționar.

Recomandarea: Întrucît art. 10 alin. 1 al Legii nr. 17-XVI din 15.02.2007 cu privire la protecția datelor cu caracter personal, menționează că orice subiect al datelor cu caracter personal, în procesul prelucrării datelor cu caracter personal, are dreptul de a face obiecții împotriva prelucrării datelor sale cu caracter personal dacă acestea vor fi utilizate în scopuri comerciale. Recomandăm de inclus în proiect prevederea conform căreia Centrul poate efectua controale inopinate, în urma depistării unor încălcări, sesizări sau demersuri ale cetăținilor sau autorităților publice.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Ca remarcă generală, menționăm că proiectul este lacunar în ceea ce privește modul de exercitare a controlului asupra acțiunilor persoanelor responsabile de prelucrarea datelor cu caracter personal/operator (lipsa anumitor exigențe și interdicții, existența unor norme prea generalizate și vagi). Spre exemplu, Capitolul VIII Auditul securității în care sunt prelucrate date cu caracter personal,

nu conține prevederi clare cine efectuează acest audit, autoritatea/operatorul care prelucrează datele cu caracter personal sau Centrul, care ar fi frecvența acestei activități, unde sunt stocate rezultatele auditului etc.

Recomandarea: Recomandăm autorului revizuirea prevederilor proiectului și completarea acestuia cu norme ce ar prevedea într-o formă clară care sînt organele, precum și atribuțiile lor, abilitate cu sarcina de control și audit asupra implementării proiectului respectiv.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

În proiect nu sunt incluse prevederi privind responsabilitatea pentru încălcarea normelor proiectului respectiv de către persoanele/operatorul care prelucrează datele cu caracter personal.

Recomandarea: Stabilirea unor responsabilități și sancțiuni clare ce urmează a fi aplicate persoanelor/operatorului care prelucrează datele cu caracter personal în cazul nerespectării prevederilor proiectului respectiv.

9. Alte obiecții

Raportul de expertiză anticorupție a fost făcut cu titlu de excepție, deoarece prevederile respective nu intră în categoria de acte normative ale Guvernului, în sensul art. 2 din Legea nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, adică proiectele, prin care se stabilesc reguli obligatorii de aplicare repetată la un număr nedeterminat de situații identice. Proiectul solicitat spre expertizare, ne referim, în special, la capitolul III Concepția politicii de securitate a datelor cu caracter personal, este document de politici, în sensul Hotărârii Guvernului nr. 33 din 11.01.2007 „Cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici” și nu poartă caracter normativ.

Însă, luînd în considerație importanța și scopul reglementării, de stabilire a regulilor minime de elaborare și implementare de către deținătorii de date cu caracter personal/operatori a măsurilor tehnice și organizatorice necesare pentru asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor informaționale, acest proiect totuși a fost supus expertizei anticorupție.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Elena Bedros
inspector superior Secția drept public
12 Noiembrie 2009

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială www.cceec.md